



Watson Goodman dao verset
ka' di ka an maktub ta deng.

SĚ ON NE WEI NE
KUMLA
E MÚE KA SALENG GA

Maktub ta ná ka bie bie base kele.

SË ON NE WEIGA

Kudeba sena geou ei. Kere te gese ka cei ná di ka an **MAKTUB** tei te di kerterde germeleng. Ka kor bang ná na gwal “Kusà ku ba se” ddangwa, de “Bue ku na bà deng” ddangwa, “Wuje ku bue ku na bà deng ma er da ka kang” ddangwa, “weica bure ku Kuma bura deng lam na bbanter hebele deng ne kela ka’ herua kei ddang.”

Bure ku Kuma bura deng ná káne demder base ddengele bbei. Káne ddengel keini ndi ngat, yaná kura ka ne pedem kerge wei ere tame tame ka ti. Káne jeb bure ku Kuma kwei deng bbal, ama káne eî bure deng gwal ne kà orge ku hebelge ne kela ka’ e mùè kerte-rdege ka tu **Jésus Christ**.

Gele kong ku e die kerteri deng ma on ne dde ka **Kudebeng** kebi ca ná, ba e hebeli ne kà ku dul kele. Ma on ne jebi bbal ná, gele kong e hebele ne kà ku genang bab kerteri, ama ma on ne eî bure kwei le deng de kobi nine deng de terkemde ddang ná, n e mùè di ne te onge kwedere herua ka ca kaale kwei ku duena kerteri germe-leng deng.

— Watson Goodman (1920-2002)

Ba e habe te onge kwedere herua te e die kerterde germeleng

Esaie 62:5b

. . .ma ku tareme ne ku maîre kúsi míai ka care yaná ge e ddue kweie habe kúsemíá ka caie ya keî ddang.

Matthieu 25:1 de 6

Makarya duena te dane di se ma ne kamle ka' gware ka' sei pur lalampe kage sei 'anu deng wei ere cale deng de ku onge tamé te herua teri. . .D'an ddale ka sei ddengel keme nui té pelele yene: Ya wa, ku onge tamé te herua deng ne nga ddè! 'Anuenge kumà calinge teri.

Christ — Ku onge tamé te herua

2 Corinthe kang 11:2

Ma ku hale te sen kwedere ddi bbei te baare ne ddere te ne eî kwedere ya, yaná, on píá n ddege ke eî Christ kwedere ya ddang.

Matthieu 9:15

Jésus sei debge kang yene: Së ku onge tamé te herua ka'buai-kang seter ku lue tertíá kor ku ba gi dege tem ga. Korwule e gebe kor ku ku onge tamé te herua deng e ddi ka andege ddè ná ka e oge asiam bbei ei.

2 YA WA KERGE KU KUMA EI WEI DEBE DENG DE KEME SE MA BANG YA DEGE DEGE

Kà debe ku Kuma kwei ku ddàng
bbanter hebele ne ku onge tamé
te herua kwei ddi

Makarya Kuma sei deb keme
se ma bang ya dege dege. Ba de-
bi se ma Kuma ya; ba debge bá
de tamé ddang. — Genèse 1:27

Ephèsekang 1:4

Wei Christ cei lam ne Kuma
tura deng tek sa deng de terda
tár ne ba se de tu kese ha bbei,
weikere 'ka ne mänge deng ne
ka'kusebur ka' kere pena pía ima
cada ka tami deng ddi.

Kela ngat ne bbanter onge Kuma kùsi
. . .weikere ke ne ang deng de

Kuma kùsi ddang. . . — 2 Pierre
1:4b . . .teba te ba a pare kúsi
kumà ju ná, on pía n e mùè di
tem ddang. — 1 Pierre 5:1b . . .
weikere ke ne hab kà ka ca gwa-
re kege tem de ka'kusebur ka' mà
ka an koráliè. — Colossekan-
g 1:12a . . .kura dda ka gwalge. . .
ne ka' seliadege te yile kei ddang
. . . — 1 Timothée 6:2b 'Ka ma
imenge are de Christ . . . — Hé-
breukan- g 3:14b . . .ka bei tem de
Tène ku Kusebur. — Hèbreu-
kan- g 6:4b . . .ya bbei ne 'ka e
imenge di are ka ca kusebur kwei
deng. — Hébreukan- g 12:10b

Genèse 9:6b

. . .weica Kuma le keme ende se ma bang ya dege dege.

Kàlue ka'gwie kage

17:24a, 25b, 26a, 27-29

Kuma ku se kese ha de kà pet ka' ka ane. . .bang ne ku ddue kela pet ere de terdege ddangwa, ne ku bege baïe de kà pet ya keï ddang; de keme pena kuberai ngat ne ba ei le deng de tu nà te kela tege te ten ten pet ka ca kese ha. . .Weica ba ma gei ka ne pedem deng de Kuma, dam ei bbei ka ne mami kura habi deng bbei, weica ba mà mari da pena pena pet ddi. Wei bang cei lam ne 'ka mànge deng de terda dda-

ngwa, 'ka ma wagînge deng dda-
ngwa, 'ka ma ginge deng kang
keï ddang; ma ku ka'oge kera
kage pîa ne ye ya ddang yene:
Loeteri, 'ka deng ná ne kà debe
kai ei. Ma 'ka ne kà debe ka' Ku-
ma kai ya ná

Adam ku Kuma debi se ma bang
ya dege dege deng, dam ddi kúsi
anjel njel njel ma ku
Kuma kúsi ya

Matthieu 17:1a, 2

Jésus. . . .teri sei hebel tár ka
terdege, teri sei ma anjel jel jel
ma ne teba ya, bedege tei pîa
sei hebel bur ma anjel deng jel jel
ma ne korálie ya keï ddang.

**4 KUSEBUR DDENDENG KU KELA KEGE DENG TEÏ,
DDEGE KA BÀ DENG KA AN SIA DDANGWA, KA
AN KORENDE KEÏ DDANG**

Kuma ku kusebur debge ddege ka
se ma bang ya dege dege

1 Pierre 1:16

Weica ka kejer ka an maktub
yene: Ddange kusedege bere dde-
ndeng ma on ne kukusebur dde-
ndeng ya.

Romekang 3:23

Weica kang pet le sîa, kúsepare
ku Kuma gese wei debge cadege
ná, ka base habe.

Jérémie 17:9

Keme mongeli le kelang dul ka
ca kà pet ne ku telî dul keï
ddang. Së wei ne e seni ti ga.

. . . n yebege mbagsag, n sen
kor sue kege ddi; wadenge ka kú-
seng 'yule cet keng pet ka' lue te-
lî!
— Luc 13:27b

Kumùekerteri sei gwal ma ku
telî ku kela kege ne dul ter ka ca
kese ha ddangwa, de kerebe kege
pîa di ka ca sîkuse ku telî pena
ngat ya keï ddang. — Genèse 6:5

Jean 3:19

Kere te táare te im ka kela ca-
dege deng ná di weica korálîe age
ka ca kese ha ddè, yaná ka gei
kor ende dul korálîe deng weica
kàlue kage ne ka' telî.

**SÈ KEME E BOGE TEM DE KUMA JOGJOG LOE 5
NE MEGA**

Bue ku na bei deng ka an sîa
ddaà na dume deng

Esaïe 64:5a

'Ka deng pet di ma ne kela ka'
kèlie ya, kâlue kanga ka' d'ane
pîa di ma ne bedege te ngeşe ya.

Sîa bureng kerge ka Kuma tami

Esaïe 59:2a

Weica sîange kage ne burge
ane de Kuma kege. . .

Temar te gag germeleng
ne dèng cang

Romekang 5:12

Makarya ná, de keme pena
ngat ne sîa bà deng ka ca kela pet
ka ca kese ha, dde deng de te-

mar tab deng de tu sîa bà deng
ka ca kela pet ka ca kese ha, wei-
ca kela pet le sîa.

Sîa imeng gwaïe

Romekang 7:23

Ama na gwal kà ku ddàng ku-
ne ku ma jeb kor bbal ma na-
reng ka ca kerebe kong, imeng
deng gwaïe debeng deng ka tu
sîa deng ku ma le nà ka an kù-
seng wagi deng.

N e yue be Kuma ka kar
kâlue kang

Romekang 14:12

Makarya wei wei pîa e ire ka
Kuma tami e yue bi ka kar kà
pet ka' ba lege.

6 SÈ ON DENG NE WEI GA

Ka kar bue ku n bà deng n di ma ne bul ya ddangwa, ma hane lemi ya ddangwa, ma ká kundi ya keî ddang

Pet makarya, Kumùekerteri, ge ne Baada; nang di ma ne bul ya, ama geng ne ne ku gara ddangwa, nang ne ne kà debe kaie ka' ge le de kebie keî ddang.

— Esaïe 64:8

Kàdebe ka' Kuma kai pet di ma hane ya, kùsepare kege pîa di ma hane bìi ya ddang; hane ya-le ddangwa, bìe pîa bei mbedege ddang.

— 1 Pierre 1:24

Jacques 4:14

Kà ku e 'anege cadege weinde

ná, ke sen ddi ddang yaná, sè me ne tu gele kege ga. Ke di ma ne dedemde te ma bei geseb geseb te di sam ddang sei kaie bbeleng ya bbei.

N bbanter mùe kertereng habe deng de gele ku gag germeleng ka tu Christ

Jean 11:26

Wei wei ne ne mà de teri ne ne se sebi ka cang pîa, temar e celi kúsi ndi ddi bba ddang. Sè me be sende ka ca kere ta ga.

1 Jean 5:11

Ya wa tu naje ku ba dur deng ne nga: Kuma ba gele ku gag germeleng, gele deng ná ka Kwani kùsi ei.

SÈ WEI NE NE KUMLA KU NANG KÚSEPARE DENG GA 7

Psaume 24:7-8, 10b

Kob kerge, hanguge kobdege dane; kob kerge, ke e die gag germeleng; weikere kumla ku nang kúsepare ne mia deng kang. Sè wei ne ne kumla ku nang kúsepare deng ga. Ne Kumùekerteri ku wéie, de ku wéie, dul pet ka kor duje keî ddang. . . . Ne Kumùekerteri kumla ku tuwel duje deng. Bang ne ne Kumla ku nang kúsepare deng. Kereba gwal.

1 Timothée 6:14b, 15b, 16

. . . gag teba te Kunangda Jésus Christ e 'ane de kúsi kumaju. Kuma ku ne Kudule ka ca kela ku pena ngat ddengeler ddangwa, de Kumla ka ca kermele, de

Kunang ku ka ca ka'nang pet keî ddang ná, bang pena ngat dden-geler deng ne ku mùe ddegel de ddegel gag germeleng ku mà ka an korálié ku jeb kor bbal, bang ku keme pena pîa gwali teri ddi bbei ddangwa, ku keme bbanter gwal ddi keî ddang. Kura debai kúsetoge ka cei ddangwa, kura dda ba dula ka ca kor ddegel de ddegel gag germeleng keî ddang.

Zacharie 14:9

Kumùekerteri e die ne kumla ku kela kege pet ka ca kese ha; ka an korwule bang ná kumùekerteri ne e die ne Kuma pena ka ca kela pet, kùsi pîa e die ne kúse pena ya keî ddang.

**8 JÉSUS CHRIST GAI KA CA KÚSI MBAGSAG BA
NE KUMLA EI**

Jean 18:36, 37

Jésus sei debi kang yene: Due-
na tong ne te ca kese ha ddi; ma
duena tong ne te ca kese ha ná,
kare kang ka' mùè tame e warie
duje wei on ne bà ka Juifkang
kebdege ddi; ama duena tong ka
nga ddi bba. Pilate sei tuni yene:
Sè ge ne kumla ga. Jésus sei debi
kang yene: Ma ku ge ne ye ka ko-
bie bang ya on ne kumla ei. Ka
yaieng ddeng n age ka ca kese ha
wei dure tu naje ka ca kere te
sende deng.

Marc 14:61, 62

Boda gwame ku ka'walue kà
kubera kege deng sei ger tuni

pengbbei yene: Sè geng ne ne
Christ, Kware ku ka tur kob ka
cei deng ga. Jésus sei debi kang
yene: On ne bang ei; ke e gwale
gebe kwei ku ba e gebe deng ka
an mulalî ka' dane keî ddang.

Matthieu 25:31 de 34

Kor ku keme Kwani e gebe
tem de ka'gwie kai ka' dane ka an
kúsepare kwei ná, ba e mùè ka ca
kaale kwei ku kúsepare deng.
Pengebbei Kumla deng e sue yue
be kang ka' mà ka kebi ker bá
deng yue ne: Keng ka' Baang tur
kob ka cadege, gebange ange due-
na te ba mager weicadege tek
de ku ka se tu kese ha deng.

DUENA TE JĒSUS CHRIST TEI DENG SĒ DI 9
LOE NE MEGA

Hébreukang 1:8

Gwalenge kere te gese ka ca Kwani deng, ba yene: Ai Kuma, kaale kweie e die ddegel de ddegel gag germeleng. Da ku kumla ku duena teie ná, gese ka ca kà-lue kaie ka' di ka ca naje.

Daniel 4:37

Jogjog nga ná, on Nebucad-netsar, n caa kumla ku dane deng ddangwa, n aji ddangwa, n deb kúsepare ka cei ya ddang. Weica kàlue kai ne ka' sende ddangwa, kerge kai pía d'ane ddengar ya keî ddang. Ne bang ku bbanter kene de kang ka' ma cange ca-dege dane boge dage.

Matthieu 18:3, 4

Ba sei yene: Loeteri, n yebe-ge mbagsag, ma ke ne hebela ku-sege ma kare kereng ya ddi ná, ke e debe gwandegge ka an duena te dane ndi ddi ddang. Wei wei ne ne deb cei dage ma ne kware kware ha ya ná, bang ngat ne ne ku gwame dul ka an duena te dane bba.

Apocalypse 11:15b

. . .duena te ca kese ha hebel ne duena te Kunangda de Christ kwei deng tege ddangwa, ba e dùe ka ca kor ddegel de ddegel gag germeleng.

10 KÀLUE KA' GESE KA CA KUMLA KU NANG
KÚSEPARE DENG DI LOE NE MEGA

Jean 17:2

Ka kar kob ku oge ku ge ei bi ka ca kela pet, makarya kang pet ka' ge eige beii kebi ná, ba e bege deng de gele ku gag germe-leng.

Ephèsekang 1:20-23

Christ par wéie ku Kuma kwei kumà ju kor ku Kuma ddei ba 'an ka kamá si deng ka kebi ker bá ka dane ka Kuma kúsi ddang-wa, ddei ba nei ka ca kumla ku kwen kwen pîa ddangwa, de ka ca kela ku kwen kwen pîa ddang-wa, kúsetoge kwei dul kang ka'

mà kang ual ha de keindege ddi, ama e dule kang ka' e gebe bbei kei ddang. Ba dao kà pet se ka tu gwani ddangwa, ba hebeli ne kugwame ka ca église kei ddang. Eglise ná ne síkúsi ei; ne kúsi gubeli ku ei kor nje-bed njebed.

1 Pierre 3:22

Jésus Christ deng sei er ka da-ne ddè, ba mà ka Kuma kebi ker bá, bang ne ku ka ca ka'gwie ka' dane ddangwa, de ka ca kob ku oge ku kwen kwen ddangwa, de ka ca kang ka' wéie pet kei ddang.

**KÀ ORGE KAI DE KOB KU OGE KWEI DE TERNUE 11
KWEI DUL KA CA KOR MBAC MBAC**

Apocalypse 5:12b

Damge kware ku ka wali kuberadeng, ba bbanter habe wéie, de kà orge, de ternue, de wéie kèng kèng, de kúsetoge, de kúsepare, ceí pía wéi kèng kèng keí ddang.

Matthieu 28:18

Jésus sei ndar age mera yebege yene: On ná ka ei beng kob ku oge pet ku ka dane ddangwa, de ka ca kese ha keí ddang.

1 Corinthe kang 1:24

Kang ka' Kuma tége ddè ná, ne Juifkang ddoṣè ne Greckang

pía, kere te Christ tei deng ka gwalere ne wéie ku Kuma kwei ddangwa, de ternue kwei ya keí ddang.

Apocalypse 11:17

Yene: Kunang Kuma ku dule kà pet, geng ne ku mà kang ca tame cek cek ddangwa, geng ne ku mà kang jogjog nga keí ddang, na le bie merci weica ge ei wéie kweie ku dul kor ei tue ma dè deng ka ca kor.

Colossekang 2:3

Christ ná, tu ternue, de gwese sene kà ka' de kúsege kúsege ddang di ka kúsi mbejeg mbejeg.

**12 KUMLA KU NANG KÚSEPARE DENG NÁ, SÈ ME
NE E 'ANE KA CEI TEBA TE DDÀNG GA**

Psaume 72:8 de 12

Ba e dule ka ca kor ka ca ká belemi gag 'ane deng ka ku ker k'wa deng ddangwa, ka ca ká kuríe gag kese tí ku oge ngwat ya keí ddang. . . .kermele pet ka ca kese ha e cebe gubadege dage ka tami; tu nà te kela tege pet ka e lue bi gwie keí ddang.

Psaume 2:2-4

Sè weica me ne kermele ka ca kese ha ceb sei ddangwa, ka'due-nangere sei bei dege tem gande deng de kere wei jebe deng de Kumùekerteri ddangwa, de bang ku ba si súa cei keí ddang yene: Dda 'ka purenge gage ku sara

deng, 'ka burenge de kusà ddang-wa, bure de gage lar ku sara deng wei 'ane ka kang keí ddang. Bang ku kaale mùè kwei ka dane deng asu ngeg ngeg; Kumùekerteri e suage ei.

Jérémie 10:7b de 10a

Weica laje ku makarya gese ka caie ei. Ka an kela ka' ternue bbalí bbalí de tu nà te kela tege de ka dùenangere pet ná, keme pena ku se ma geng ya kang ddi bba. . . .Kumùekerteri ne ne Kuma ku sende ddangwa, bang ne Kuma ku mà de teri, bang ne ne kumla ku di gag germeleng keí ddang.

Esaïe 42:8

On ne ne Kumùekerteri, bang ne ne kúseng, kúsepare kong pet ná n e ddue be keme ku ddàng ddi ddangwa, kúsetoge kong pîa n e ddue be kulange ddi keî ddang.

Psaume 95:3

Weica Kumùekerteri ná ne Kuma ku gwame dul ka ca kor ddangwa, ba ne kumla ku gwame dul ka ca kulange pet keî ddang.

Matthieu 24:30b

...pengbbei ka e gwale keme Kwani ma gebe ka an mulalî ka dane tem de wéie kwei ddangwa, de kúsepare kwei keî ddang.

Apocalypse 4:11

Kunang Kúma hà, ge bbanter ku habe kúsepare, de kúsetoge, de wéie ya keî ddang; weica kà-debe pet ná, geng ngat ne ne Kudebge. Kerge ku ge gese ngat ne ge lege deng, ge ddege ka mà deng kang ddang.

1 Timothée 1:17

Bang ku ne Kumla. . .ku mùè ddegel de ddegel gag germeleng ddangwa, de kudule gwale, bang ngat ne ne Kuma ku pena ngat ddengeler deng, kura debaingé kúsetoge ka cei ddangwa, debaingé kúsepare ka cei ya keî ddang de ddegel de ddegel gag germeleng! Amen!

**14 KUMLA KU DEBE KÀ PET DENG NÁ NE KU
DÙE KA CA KOR**

Esaïe 9:6a

Dùena tei pía e sùe se ka ca kulemai tame tame ddangwa, ja-lebbeleng kwei pía ti e oge ddi keî ddang.

Esaïe 45:9a, 12-13a

Nga jo ka ca bang ku ma uma de kudebi deng. . . Ne on ne deb kese ha ddangwa, n le keme ende se ka kang keî ddang; danenge pía, ne on ne lege, de kebeng n sege ka kang, kà wéie ka dane pet pía on ne sege ka kang ya keî ddang. De kusekura kong ne n e cange kemde deng cei dane ddangwa, n e lande bi kerge kai pet keî ddang. . .

Daniel 7:14

Ka ei bi kor wei dùe ddangwa, de kusepare de duena keî ddang, weikere kela pet de tu nà ka' kela kage, de kob ka' yaie ka' kela kage pet ne e lue bi gwie ddang. Kor kwei ku dùe ná e die kerte-ri gag germeleng ne ku e hage-re ndi ddi ddangwa, duena tei pía e teie ndi ddi keî ddang.

Kura ge ne bà ka ti

Psaume 72:11

Kermele pet e cebe gubadege dage ka tami ddangwa, tu nà ka' kela kage pet e lue bi gwie keî ddang.

KUMLA KU NANG KÚSEPARE DENG MÁ KA SALENG 15

Matthieu 20:18, 19

Ya wa, 'ka ma erenge ka Jérusalem; ka e boge keme Kwani ka ka' walue kà kubera ka' gemeng de ka'kunjele ogekob kebdege, pengbbei ka e súde bogi kere cei wei deri deng ddangwa, ka e bogi ka ka'turekuma kebdege weikere ka ne suai ddangwa, wei ka ne padui de merao wei bbari deng ka ca datangele kei ddang, ama korwule sab ná ba e 'ane ka kamá bbei.

1 Pierre 3:18

Loeteri ei, Christ ku lue kà ku di ka ca naje, ba má ca pena ddengeler weica síange ka' kang ka' lue kà ka' di ka ca naje ddi

deng kage, weikere tura deng ere da be Kuma, síkúsi ngat ne ka der, ama Tène ku Kuma kwei ngat ne uderi gele pederag.

Galatekang 1:3b, 4

. . . Kunangda Jésus Christ. . . ne bang ku deb kúsi cáng peleng be temar weica síange kanga wei udera deng ka an kalue ka' teli ka' ca kese ku ual ha jogjog, ma ku Baada Kuma ne gese ya ddang.

1 Jean 3:16a

Christ ku deb kúsi cáng peleng be temar weicada, bang ya bbei ne 'ka senenge deng de lue-loeca ku ker ker ei. . .

16 JÉSUS KUBERAI NE KÀ KU DUL KELE, KUBERA DENG NE KU KURA DUL KEÏ DDANG

Ephèsekang 2:13

Keng ka' bei tem de Jésus Christ ná, tek ke mari ndao, ama jogjog ha nà, Christ kuberai ndar-ge age dege mera ddoj ka kúsi.

Hébreukang 10:19, 20a

Jésus kuberai lam ne kerge ku mie deng ka kor kusebur ku di de teri tár hang deng, 'ka minge kang base sule. . . de kerge ku herua ku de teri jemar.

1 Pierre 2:6b, 7a

. . .Ya wa, n ma se ase ka Si-on, ne ase ku ka 'ya jungere ku n duri ddangwa, ne ku dul kele ddang. Wei wei ne ne bi sende

ná, kasege pîa e lui ndi ddi bba. Keng ka' bi sende ná, bang ne ne kà ku dul kele ka terdege ei.

Colossekan 1:20a

. . .kuberai ka ca datangele ngat ne ba magerge beige deng tem sad.

Apocalypse 1:5b

. . .ba leloecada, pengbbeï de múe (kuberai) tei lam ne ba ude-ra deng ka an sîange kanga.

Ku onge tamé te herua pedem te onge kwedere herua tei

Weica on keme Kwani n age wei pedeme bang ku kaie wei bu-ri ddang. — Luc 19:10

CHRIST DUL KA CA TEMAR TE CA SUE DE 17
GÉHENNE WEI DURENG KA KEBDEGE

On ná, n bban ku temar e
teîeng kertereng

Ezéchiel 18:4b

Keme ku le sîa ná, e múe wei-
ca sîa kwei.

Romekang 5:12

Makarya ná, de keme pena
ngat ne sîa bà deng ka ca kang
ka' kese ha, dde deng de temar
tab deng de tu sîa bà deng ka ca
kela pet ka ca hese ha, weica ke-
la pet le sîa.

Romekang 6:23a

Weica kà pie ca gware ku sîa
kwei deng ná ne temar.

Christ ei banga ka ca temar beng
Weica jogjog ná, Kunangda
Jésus Christ ku age ná, ba dde
deng de labe deng keini 'an deng
di kumà ju ddè, ba deb wujè ka
ca temar ddangwa, dde kela ter-
dege sag deng ka ca gele ddang-
wa, de ka ca mùè kege ku ka e
mùè deng ddegel de ddegel gag
germeleng ka kar kere te kura
deng ddang. — 2 Timothée 1:10

Apocalypse 1:18

On ne kumùe de tereng. N má
ddè, ama gwal, n mà de tereng
kertereng germeleng. Kerle ka'
Temar kare, de ka' Kamá kai
keî ddang ka kebeng.

**18 KUMLA DENG MAGER KA CA BURE WEIKERE
BE WEI WEI KU GEI KU HABE, BA E BI BIE NGAT**

Kàlue Ka'gwie Kage 20:28b
.. .égglise te Kunang tei te ba
kelere de kuberai deng.

2 Corinthe kang 5:15
Ma ba ne má weicadege pet
ná, múe te ba má deng ddangwa,
de 'ane ku ba 'an deng weicade-
ge ddang ná, ba le weikere ka ne
mà de terdege weicei, ama ne
wei kang cadege ddi bba.

2 Pierre 3:9
Kunang ná ne kulào kúsi ka ca
tàre ku ba bi deng ddi, ama ke-
la káne kereb ba ne ma lào kúsi,
ama bang ne ku oge cei mbeng
ka cadege weica ba ma gei ke-

me pena pía ne dda wuja ddi, ba
ma gei ka ne geba pet wei hebe-
le kardege se be sía kage.

1 Corinthe kang 15:3b
.. .Christ má weica síange ka-
nga ka kar kere te ka an maktub
te de terde tár deng.

Kàlue Ka'gwie Kage 10:43
Ka' 'aneyuekere pet ma ye tu
naje kwei yene: Ma wei wei ne
ne se sebi ka cei ná, de bang kú-
si lam ne sía e dure deng ka cei.

Jérémie 29:13
Ke e pedemeng yaná ke e ha-
beng; ke e habeng kor ku ke ne
pedemeng de wéidege pet.

Psaume 45:7

Weica kàlue ka' di ka ca naje ná éiie terie, ama kàlue ka' telí ná, ge ma im dege bà.

Së ke sen ddi ga, ka'lue kà ka' di ka ca naje ddi ná, ka e habe tu gwandegé ka duena te Kuma tei ddi. — 1 Corinthe kang 6:9a

Rome kang 8:5-8

Loeteri ei, kang ka' ma nine ka kar kà ka' sîkúse gese ná, ka ma yé cadege kang halem ddangwa, kang ka' ma nine ka kar kà ka' Tène ku Kuma kwei gese ná, ka ma yé cadege kang halem kei ddang. Kerebe ku sei ka sîkúse ná yai temar, ama kerebe ku Tè-

ne ku Kuma kwei ná, yai gele ddangwa, de jalebbeleng kei ddang. Weica kerebe ku sei ka sîkúse ná, ma im bà ne de Kuma, weica sîkúse deng ná bà kum kum ka tu ogekob ku Kuma kwei ddi ddang, weica bbantem di ddi. Ya bbei ne kang ka' bei ka tu sîkuse ná, ka bbanter ku onge Kuma teri njegereg ndi ddi bba.

Jacques 4:4

Ke di ma tamé te gaoleng te leloeca ka'bà ka' kwederde kai ya, së ke sen ddi ga, bang ku gese ka kùsi wei habe kùsemia kwei ka an kà mia ka' telí ka' ca kese ha kai ná, ba hebel ne ku ime bà de Kuma ddang.

20 KERGE WEI DDUE KUMLA DENG IMIE KA KÚSI

Bang ku ne laî ka ca sîange kai ná e 'ane dure ca ddi. Ama bang ku ma ye tu sîange kai kumà ddege kardege ná, ka e kerebi keini. — Proverbes 28:13

1 Jean 4:16b

Kuma ne ne lueloeca síkúsi ei, bang ku lueloeca ne gi ka mongeli njang ná, bang pía gi ka Kuma kúsi ddangwa, Kuma pía gi ka kúsi keî ddang.

Kàlue Ka'gwie Kage 8:36, 37a

Njar ku ka ma er ka kerge ná, ka age 'an ka kob tage tune. Ku adembang sei yene: Ya ká ne nga, sè me ne e nareng ku lue baptême ga. Philippe sei debi

kang yene: Ma ge ne se sebie ka ca Kunang loeteri ná, kàne ku e narie kang ddi bba.

Jean 1:12a

Ama kela kan kan ka' imi ka kusege. . .ba ei bege wéie wei ka ne hebela deng ne Kuma kani. . .

1 Corinthe kang 2:5

Weikere sebdege ku ke se deng ne geda kúsi ka ca wéie ku Kuma kwei bba, ama ka ca ternue ku kela kege deng ddi.

Jésus sei yebe Juifkang ka' be sende ka cei deng yene: Ma ke ne gi ka an kere tong njang ná, keng ne ne ka'mbarengkang nger ei. — Jean 8:31

BURE DENG NÁ NE BOGE TEM SAD DE CHRIST 21

Ephèsekang 3:19

Makarya ná, ke e sene deng de lueloeca ku Christ kwei ku dul sene yaná, Kuma e onge kusedege de kusege teb teb.

Romekang 8:10

Ma Christ ne ne ka kusedege ná, síkúsege ma má temar weica sía ei, ama jogjog ná, tène kege bur gele pederag weica kere te dur ka cadege beige tem de Kuma ddang.

Jean 10:26-28

Ke be sende ka ca ddi weica ke ka an gamge kang deng ddi. Gamge kang deng ma ddengheng

nueng, on píá n sennge geou ddang, ka ma tabeng tung kei ddang. N bege gele ku gag germeleng, ka seter ku e wuje ndi ddi bba, keme pena píá seter ku e cagemge ka kebeng ddi ddang.

2 Timothée 1:12

Weica teng ngat ne n mà deng ka an geleter, ama n le kasege ka care ddi, weica bang ku n se sebeng ka cei ná, n seni geou, kùseng píá di ka cei perere weica kà ku n dde se ka kebi ná, ba de wéie bban wei ngwame beng gag 'ane deng ka teba te tunge teng deng bbei ei.

**22 KANG KA' KA YAIGE HERUA NÁ KA YIB GAGE
KA CADEGE GUJEB WEI LUE KÀ BE KUNANG**

Jean 8:32

Ke e sene deng de kere te sende ddangwa, kere te sende deng pîa e dure de gwaie ka cadege kei ddang.

Galatekang 5:1

Christ tura ka an gwaie weikere 'ka ne mänge deng ne kare ka' yaie yaná, mänge kang jang bba, dda ka kena dege bagege pegele ku gwaie deng kwei ddi bba.

Romekang 6:18

Gwaie ku sia kwei deng dur ka cadege ddege ke hebel deng ne gweinge ka' kalue ka' di ka ca naje kai.

Së wei ne ne kubie wéie ka ca kese ha deng ga, ne bang ku be sende ka ca Jésus gwali deng ne Kuma Kwani. — 1 Jean 5:5

Jean 1:13

Kang deng ná tu yaie kege sei ka keme kúsi ddi, kuberai ddoşë síkúsi ddoşë kà keini ku lue ddi kei ddang, ama tu yaie kege ne ku Kuma kwei ngat.

Kalue Ka'gwie Kage 22:15

Makarya ge e hebele deng ne ku dure tu naje kwei be kela pet ka ca kà ka' ge gwalge de terie ddangwa, de kere te ge ddengel de semaie ya kei ddang.

KA YAIENG HERUA! YANÁ JOGJOG SÈ ON NE WEI GA 23

1 Corinthe kang 6:11

Káne ka andege tek pía kàlue kage er bei de kang kege, ama jogjog nga, Tène ku Kuma hà kwei pelge turge sege de terdege tár hebelge deng ne ka' kere dur ka cadege beige tem de Kuma de Kunang Jésus Christ kúsi.

Apocalypse 1:5b, 6

. . .ba leloecada, pengbbei de mùè tei lam ne ba udera deng ka an síange kanga, ba tura sa ne tu nà pena hebela deng ne ka'walue kà kubera be Baai Kuma ddang. Kura dda Jésus Christ ne Kunang kúsepare de kudule ka ca kor ddegel de ddegel gag germeleng! Amen!

1 Corinthe kang 6:2a

Ka'kusebur e boge táare be kang ka' ca kese ha sè ke sen ddi ga.

Esaïe 62:3

Geng pía e die ma ne balme te anjele jel jel ka Kumùekerteri deng kebi ddangwa, ge e die ma ne balme te kumla ka Kuma kweie deng kebi ya keî ddang.

Ka seng dane

Weikere kang pet ne bage deng de kusedege tem pena ma ku 'ka die deng Baang 'ka ne bei deng de kuseda tem pena sad ya, weikere kang pía ka e boge deng de kusedege tem pena sad da tem keî ddang. — Jean 17:21a

24 KUMA DEBA KELANDE WEIKERE NA NE BAGE
TEM DI

Psaume 145:18

Kumùekerteri deng ma mera
de kang ka' ma ti kúsi ddangwa,
de kang pet ka' ma ti kúsi de ku-
sebur ya keî ddang.

1 Jean 1:3b

. . . weikere keng pîa ne bage
kusedege da tem sad ma ku 'ka
ne beinge kuseda tem sad de Baa
deng de Kwani Jésus Christ ddang.

2 Corinthe kang 6:16

Së 'ya te Kuma tei de 'ya te ku-
la e ura tem ka men ga. Weica
'ka deng ne ne 'ya te mùè te Ku-
ma ku mùè de teri tei deng ei; ma
ku Kuma ne ye ya yene: N e mùè

ka andege ddangwa, n e nine ka
andege, n e die ne Kuma kege,
kang pîa e die ne kela kang keî
ddang.

Ma ge ne bur ká pîa n e gie
die ei. Ma ge ne era ka an kurîe
pîa, ká e dègie caie ddi keî ddang.
Kor ku ge ne ma nine ka an tua
pîa, tua e helie ddi ddangwa, tua
kelandere pîa e habie ddi keî
ddang. — Esaie 43:2

'Ka dege makarya kang ka' ca
kese ha e sene deng geou geng ne
ne gwieng ddangwa, ge ne leloe-
cadege ma ku ge ne leloecang ya
keî ddang. — Jean 17:23

Jean 14:20

Ka an teba teng deng ná, ke e sene on ne ka Baang kùsi ddangwa, keng pîa ka on kùseng ddangwa, on pîa ka keng kusedege ya keî ddang.

Ogekob kwei ku kob kuba ku ba ei ba deng ná im ka ca seliada dul

Matthieu 28:19, 20

Weica bang ná erange ka tu nà ka' kela kage pet hebelange deng de kela ne ka'mbarengkang ddangwa, ke e luge deng de baptême de Baa deng kùsi ddangwa, de Kware deng kùsi ddangwa, de Tène ku Kusebur kùsi ya keî ddang. Ke e kunjele bege weikere

ka ne am deng ka ca kà pet ka' n cebge kebe wei lue; ya nga n gi dege dû dû jemar, gag teba te oge ngwat deng.

Colosse kang 1:27

Kere ta te di ka kor wuse ná, ne kere te kura dul ddangwa, ne kere te tunge te dul ddengele ddang, ne Kuma ngat ne gaire care be ka'turekuma; ne Christ ku ka kusedege ne ku se tu kùsepare ku kusedege di ka ca perere deng.

Rome kang 10:4

Christ ei ogekob deng ti bbelag weikere wei wei ne ne se sebi ka cei ná, kere e dure ka cei bogi tem de Kuma.

**26 KEREBE KEINDE KWEI DDANGWA, DE LABE KWEI
KEI DDANG NÁ TI KA KANG DDI**

1 Pierre 1:3

Kura dda Kuma ku ne Kuna-
ngda Jésus Christ Baai deng cei
wia kèng kèng. De kerebe keinde
kwei lam ne ba yaia deng he-
rua; pengbbei de 'ane ku ba 'an
deng de Jésus Christ ka kamá
ná, kuseda di deng perere ka ca
gele ku gag germeleng.

Hébreukang 4:16

Yaná kura dda 'ka ndarengé
gebe mera ddoj ka jem kaale la-
be ku Kuma kwei base sule, wei-
kere ba ne kereba de keinda ba
deng de labe wei uja deng ka ca
kà ka' ma nala kei ddang.

Ephèsekang 2:4-7

Ama Kuma ku kerebe keinde
eïi kùsi njebed njebed ná, de lue-
loeca ku ba le deng loecada kor
ku 'ka mánge weica hagere ka ca
kere tà ná, ba ddaà 'ka mánge de
terda tem de Christ—weica ne
labe kwei lam ne ke bur deng—
'ka deng ka' bei tem de Christ-Jé-
sus ná, ba ddaà 'ka 'anu di tem
ka kamá ddaà 'ka mánge di tem
ka dane ka Kuma kúsi. Kusekura
ku ba le da ne beia tem de Christ,
ba 'an deng de labe kwei ku dule
kor kumà, ddegel de ddegel gag
germeleng.

Galatekang 4:4, 5

Ama teba te Kuma gese deng er bban ddab ná, ba sei gwi Kwani dde deng de tamé yaii ka tu ogekob deng; weikere tibe kang ka' mà ka tu ogekob deng ddangwa, weikere 'ka ne hebelange deng ne kani ya keî ddang.

1 Jean 3:1a

Ya wa, Baa deng leloecada, ba tá deng ne Kuma kani!

Nang ne ka' habe kà ka'
Kuma kai

Romekang 8:17

Ma 'ka ne kani ná, 'ka ne ka' ime di are ka ca kà kai ei. Ma 'ka ne habenge geleter tem de Christ wei habenge deng di de

kúsepare tem keî ddang ná, 'ka e imenge di are ka ca kà ka' Kuma kai tem keî ddang.

Kuma gwi Tène ku Kwani kwei ka mongelda weica 'ka ne kani, ya bbei ne ba ma ye deng ne: Abba, Baang! Makarya nà ge ne gwaîe ddi bba, ge ne kware ku kùsi ei; weica ma ge ne kware ku kùsi ná, wei labe ku Kuma kwei lam ne ge ma im di ka ca kà kai pet ddang. — Galatekang 4:6, 7

Apocalypse 21:7

Bang ku ne ei banga ná, e habe kà ku n gese deng ei, n e hebele ne Kuma kwei, bang pîa e hebele ne kwaneng keî ddang.

28 KUMA GESE WEIKERE KANI NE DIA MA NE
KWANI YA DEGE DEGE

Romekang 8:28, 29

Weica bang ná, 'ka senenge geou, kela ka' ma leloeca Kuma ka' ba turge ka kar kà ku ba ge-se ka kùsi deng ná, kà pet ka' ma lege ná e gere daoé habe kusege de kura ka cadege bbei. Weica kang ka' ba gesege ka kùsi tame ná, ba turge sege de terdege tár, weikere ka ne se ma Kwani ya dege dege, weikere Kwani deng ne hebela kware ku ca tame ka an kalemi ka' beja.

La kà ma ku Christ ne le ya

Luc 22:27b

. . .Ama on ná, n mà ka ande-ge ma kware ku mùè tame ya.

Dda kùsie bera mbet ka ca kalmiekang cadege

Luc 23:34a

Jésus sei yene: Baa, dda kùsie bera mbet ka cadege, weica kà ku ka ma le ná ka sen ti ddi.

Jean 15:9

Ma ku Baang ne leloecang ya, on pîa n leloecadege ya kei ddang; yaná kura ke gia ka an lueloeca kong deng njang bba. Debange ale kere te kura deng ka ca kese ha pet

Jésus ger yebege pengbbei yene: Màngé de jalebbeleng! Ma ku Baang ne gwieng ya, on pîa n gwiige ya kei ddang. — Jean 20:21

DDANGE KÀLUE KAGE BAGE TEM DE KU KUMA KWEI 29

1 Thessaloniekang 2:12

. . . weikere kàlue kage ne era bage de ka' Kuma kai, ne bang ku tége weikere ke ne mà deng ka an duena tei ddangwa, weikere kúsepare kwei ne par ka ca-dege keî ddang.

2 Jean 9a

Wei wei ne ne gur er mari ndao ka Kuma tami ddangwa, ne gi ka an kere kunjele te Christ tei ddi ddang ná, ba de Kuma ka mongeli ddi

Jacques 1:12

Keme ku ne haie kúsi bbe-jeg ka an kàgese ku e dii kúsi ná, kúsi e m'fai ei, weica kor ku

ba dul ka ca kàgese deng ddè ná, ba e habe baleme te gele te Kuma bi de tàre wei be kang ka' ma leloecei.

Luc 6:47, 48

Keme kwen kwen ne ne age ka kúseng ddengel deng de kere tong le deng ya keî ddang ná, n e gelge ba di bbantem de kà ku ma tab nga: Ba di ma keme ku ma se tu 'ya, ba pei bbogel ddugele se deng de tu 'ya ka ca ase: ya bbei ne kor ku kuríe ne bi hebebe ma andel tè deng ka jem 'ya ndemec ndemec p'ia 'ya teng deng yege ddi weica ka garde kura sere deng de ture ka ca ase wéi kèng.

Ephèsekang 2:10

'Ka deng ka' beinge tem de Jésus Christ ná, 'ka deng ne kàde-be ka' Kuma kai ka' ba sa wei lue deng de kàlue ka' kura ka' Kuma magerge tame ddè weikere 'ka ne lange.

Ephèsekang 3:20, 21

Bang ku bbanter lue ba kà pet ka kar wéie kwei ku ma le gwie ka kuseda ná, ba bbanter lue du-le deng ka ca kà ka' 'ka ma ire-menge ddosë ka ca kà ka' 'ka ma tunenge ddang, kura dda ba par kúsi kumà ka an église ddangwa, ka Jésus Christ kúsi keî ddang, be kela tu meidegekang ddegel de ddegel kerteri gag germeleng.

Gwie ku ba le deng ná e 'ane dure ca ddangwa, ba e deri guk keî ddang

Ephèsekang 4:13

Gag 'ka deng pet 'ka e boge-nge deng tem sad ka tu sebe ku se deng ddangwa, 'ka e senenge deng de Kuma Kwani ddang. Makarya ná 'ka e hebelenge ne kela ka' kura dur njeret ka' bban megjeg de Christ kúsi.

Colossekan 2:9, 10

Christ ná ba ei Kuma kúsi de gubeli nem ei. Christ, bang ku ne kumla ka ca kermele de ka ca kob ka' oge pet ná, ne bang lam ne ke eî deng de kà pet ka' gese ka ca gele kege deng ddang.

ON NÁ NE TE ONGE KWEDERE KU HERUA 31
TE KUMLA TEI DENG KÀ WAGERE

Bang ku ka'gwie ka' dane ka' dul
tebe ma imi ka kusedege ná, sè
weica me ne ba leloeca kela
ka' jebi bbal deng ga

Hébreukang 1:6

Ddosè kor ku ba gwi Kwani ku
pena ker ker deng ka ca kese ha
ná, ba yene: Kura dda ka'gwie
ka' dane pet ne imai ka kusedege.

N hab mîa kong ka an kela
kandega. — Proverbes 8:31b

Romekang 7:4b

Kamerengkang, makarya ná,
múe te ke má deng de Christ ná,
kere te ogekob deng dur ka ca-
dege weikere ke ne mà de terde-

ge weica keme ku ddàng deng,
ne bang ku 'an ka kamá weikere
'ka ne yainge deng de kàlue ka'
kura be Kuma.

Romekang 12:5

'Ka deng pîa makarya ddang,
'ka ne sîkusà pena ngat ne ka tu
Christ ddangwa, 'ka ne kà wagi
be kusà ya kêi ddang.

1 Jean 5:12a

Bang ku ne gi de Kware deng
njang ná, ba gi ka an gele njang ei.

Kware ku kùsi pîa ba ddei ba
peleng yaná, sè kà ka' ddàng ka'
tár tár ná, sè ba e nara pengbbei
ga. — Romekang 8:32

32 KUMLA KWESEN KAALE KUMLA KWEI BENG.

Apocalypse 3:21

Keme ku ne ei banga ná, n e ddui ba e mùè deng tem ka ca kaale kumla kong, ma ku on ne ei banga mà deng de Baang tem ka ca kaale kwei ya keî ddang.

Nà te kumla tei de te onge kwedere ku herua deng ddang

Apocalypse 3:12a

Keme ku ne ei banga ná, n e hebeli ma da ku gaje ya ka an 'ya te Kuma kong tei te tunge deng, n e ddui ba e mùè kang kerteri, n e kejere Kuma kong kúsi ka kúsi, n e kejere nà te Kuma kong tei kúsere ka kúsi ya keî ddang. Nà te Kuma tei deng ne Jérusa-

lem te herua te e sue ka dane ka Kuma kong kúsi sebere dage.

Kang ka' pel bedege kage weikere ka ne habe deng de kerge wei leie deng de da ku gele yaii deng ddangwa, weikere ka ne mie deng de tamberem ka' nà deng kare keî ddang ná, kúsege e mîage. — Apocalypse 22:14

Ama jogjog nga ná, ka ma ndenga kúsege weica kese ku kura dul ku ca tame deng, bang ná ne ku dane. Weica bang ná Kuma kúsi le kasege ka cadege ddi, ba ddege ka ti ne Kuma kege, weica ba mager nà te tunge weicadege ddè. — Hébreukang 11:16

Luc 16:11

Ma ke ne nina de terkelande ka ca kà orge ka ca kese ha ddi ná, sè wei ne e oge kà orge ka' sende bogege kebdege bbei ga.

2 Corinthe kang 8:9

Weica ke sen labe ku Kuna-
ngda Jésus Christ kwei, bang ku
orge, ama ba hebel ma keme tía
ya weicadege, weikere ddue tía
kwei ne hebela kà orge kege.

Kà orge ka' ca kese ha bbanter
dure keme ere di ka kor wuje

1 Timothée 6:17-19

Kang ka' orge ka ca kese ha
ná, cebge kebe ka ne dda page

kúsege ddi ddangwa, ka ne dda
se kusedege perere ka ca kà orge
ka' e kwesene bbeleng deng ddi
keî ddang. Kuma ku ma ba kà
pet hememe hememe weikere 'ka
ne habenge deng de miadege ná,
bang ngat ne ka e se kusedege
perere ka cei. Cebge kebe ka ne
la kà ka' kura ddangwa, ka ne
la labe mbug mbug ddangwa, ka
ne sa mugere age deng de kàla-
be kege be kang ka' kà ma wige
ddang. Makarya ná, ka e daoe
deng de kà orge ku kura dul wei-
ca teba te e gebe bbei deng, bang
ya bbei ne ka e mùè de gele ku
sende ku ne kà ku sende ddang.

**34 KÀ ORGE KA' KER KER DENG SÈ N GWALGE
LOE NE MEGA**

Kusà ka' wendere tug tug ná, ba e hebelge dduge ka e pare bbei bbantem ma kwei ya ka kar wéie kwei ku ba ma dul deng ka ca kà pet beige deng ka ti wureb. — Philippekang 3:21

Kàlue Ka'gwie Kage 20:32

Jogjog nga ná n beige ka Kuma kebi ddangwa, ka an kere tei te labe ddang. Teng ne te e caberge dduge ke e habe kà tem de ka'kusebur pet ddang.

Colossekang 1:12, 13

Baadege ku magerge weikere ke ne hab kà ka ca gware kege tem de ka'kusebur ka' mà ka an

korálîe ná, kura lainge merci. Ba udera ka an kor ende ku ende sî beia deng ka an duena te Kwani ku ba ma leloecei deng tei.

Colossekang 3:4

Kor ku Christ ku ne gele hà e 'ane kumà ju ná, keng pîa e 'anue di kumà ju ka an kúsepare kwei keî ddang.

Ephèsekang 3:8

O—o, on ná, n gele ne kware ka an ka'kusebur pet bbei, ama de labe kwei lam ne ka dureng seng ne ku gaie ka ca kà orge ka' Christ kai ka' dul gwale, n yebe ka'turekuma keini ddang.

KUMLA, ON NE KWEIE EI, NE WEICA NE 35
KÚSENG MIANG BEJA

Psaume -40:17

Kura dda kang pet ka' ma pedemie ná e mùè ka an abere de kúsemîa ka kúsie. Kura dda kang ka' aber weica bure deng ná, yange jemar yane: Kumùekarteri ná, kura dda cei wia kèng kèng.

Psaume 32:12

Ka'lue kà ka ca naje, abere-nge ka ca Kumùekarteri ddangwa, mänge ka an kúsemîa ddang. Pengbbei keng ka' kerebe kage pet di d'ane ddengar ná, camge de temdege dane de kúsemîa!

2 Corinthe kang 4:17

Geleter hà ne ku sam ngat bbei ne kúsepare kasi ku ka e debe ka

cada gag germeleng ne ku seter gese ddi bba.

Zacharie 9:9a

Sion tani, mà ka an abere! Men Jérusalem tande, cam de teme dane pelele de kúsemîa! Ya wa kumla kome ma age ka kú-seme: ba ne ku lue kà ka ca naje ddangwa, ne ku oge banga ya kei ddang.

Luc 10:20

Pet makarya dda aberenge ka ca kere ta ddi ddangwa, dda aberenge wei tène ka' sîa ka' bei ka tudege kum kum deng ddi kei ddang, ama aberenge ka ca kú-sege ku ka kejer ka dane.

**36 SÈ GE E JEBE KEREBE KEINDE KWEI DENG
BBAL KERTERIE GA**

Proverbes 8:36

Bang ku base habeng ná ba le
sía de kúsi ei. Kang ka' pur deng
jebeng bbal ná, ka gei temar ei.

Hébreukang 12:25

Bang ku ma ye dege kere ná,
dda agenge semadege cet ka ca
ddi, weica kang ka' ei semadege
cet ka ca kere te bang ku ma
cebge kebe ka ca kese ha deng
tei ná, ma ka ne lemá deng de
kúsege kang ddi ná, sè 'ka deng
ka' ma ei semada cet ka ca kere
te bang ku mà ka dane deng tei
te ba ma ceba deng de kebe, sè
'ka e lemánge deng de kusà loe
ne me bbei ga.

Kerebe keinde ku Kuma kwei
ná, ma keme ne jebi bbal bbanter
hebele kùsesúc

2 Thessaloniekang 2:10-12

Kang ka' e wuje ná, ba e herge
de kà ka' tár tár weica kere te
sende te ka e bure deng ná, ka
keî ei se. Weica bang ná, Kuma
e sogelge jebge deng bogege sog
ka an pie kage ka' ka e be sende
ka ca. Weikere kang pet ka' be
sende ka ca kere te kura deng ddi
ddangwa, de ka ma le kùsemía
ka ca kà ka' base naje keî ddang
ná, táare kwei ku boge ne image
cadege.

MA KUMLA DENG NE NE DDI KA KÙSENG 37
NÁ, SÈ ON NE WEI BBEI GA

Sia eieng kùseng jebed jebed
ddangwa, keré imeng cang
kei ddang

Keme kwen kwen ne ne bi
sende ná, kere imi cei ddi, wei
wei ne ne bi sende ddi ná, kere
imi cei tek ddè, weica ba be sen-
de ka ca Kuma Kwani ku ker
ker deng kúsi ddi. — Jean 3:18

Hébreukang 10:26, 27a

Loeteri ei, 'ka deng ka' terda
sag ka ca kere te sende deng ddè
ná, ma 'ka ne gerenge gwesere-
nge kusà bei ka an sia karge ná,
kà ku wale kubera ku ddàng wei
tibe sia kang ddi bba, ama 'ka

ma merenge táare ku boge ku
le laje teg teg ne tua te ma hel
belem belem te e wuje kang ka'
jange deng jelag.

Bang ku ne keieng mer jebeng
deng bbal ddangwa, ne eî deng
de kere tong te yue ddi ddang ná,
kere te n dur teng ngat ne e he-
bele boge bi táare ka teba te oge
ngwat teng deng. — Jean 12:48

Kumla deng leloecang ba
ma tabeng kareng

Apocalypse 22:17b

Bang ku cemká ma lei ná, kura
dda ba geba sà ká ku gele deng
base lar ku pie!

38 ERE KA GÉHENNE NÁ NE KÀ KU DAMEL
KU KEME LE

Mùe kertereng de Satan ka an kà tertíá ná ne kà ku damel, mùe de Christ ka ca kaale kumla kwei ka duena tei de kúsemíá ku dul gwale kertereng ná, kura dul ei

Psaume 53:1a

Keme ku damel ye ka kùsi yene: Kuma ne ka kang ddi.

Matthieu 7:26, 27

Ama bang ku ddengel kere tong ne ne le ddi ná, ba di ma keme ku damel ku se tu 'ya tei ka ca kèlie ya; kúma sei unge ddangwa, kàle sei dur sùí ddangwa, kuríe píá sei bí hebebe tè beire jemde ndemec ndemec keí ddang,

te sei bà karmam; ama bue kore deng ná loe gwame seddi bba.

Kunang sei yebi yene: Keng Pharisienkang ke ma pel kób kardege ddangwa, ke ma pel deng de tasa kardege ya keí ddang, ama kusedege ku ane ná wen de telí de buger. Keng kela madele, sè bang ku le kà síkúsi ker kumà sè ba le kùsi ker ane ddang ddi ga. — Luc 11:39, 40

Jérémie 17:11b

...ka an korwule kai ka' ba mà de teri ba e dduge kardege, pengbbeí tí ku e oge ná kela e gwali ne keme damel ya.

Kela pet ka' jeb kumla ku nang kúsepare deng bbal ná, ka e ere ka Géhenne

Hébreukang 6:8

Ma kese ne 'anu tase de mabele ná, iai kang ddi bba, gele ndi bbei ka e wáli, pengbbei ti ku e oge ná e hele gûa.

Matthieu 13:41-42

Keme Kwani deng e gwie ka' gwie kai ka' dane wei ka ne geba tura kà pet ka' ma dde kela le deng de sía ddangwa, de kang ka' lue telî keî ddang ka an due-na tei deng. Pengbbei ka e bogege ka an tua te kundere ma 'anu bere bere; ka e ele kang de terde-

ge káre ddangwa, ka e leie deng de kandege mer mer keî ddang.

Apocalypse 14:11

Geleter kege usii ma tur tug tug er dane ddegel de ddegel gag germeleng: ddale de teba ka hab kor wei boge deng de kúsege cá ddi, ne kang ka' ma im kerà ku ddaïe deng de kula kwei ka kusedege ddangwa, de wei wei pía ku ddege ka kejeri kúsi ka kob tami keî ddang ná, kà e lui makarya ei.

Philippekang 3:18b, 19a

. . . káne ma er ma ka'bà ka' datangele ku Christ kwei kai ya. . . . kàlue kage e gere bogege kob-dege bbei.

**40 KUMLA KA CA KERMELE E IME SATAN DEBI
DANGAI KA TEBA TE BA GESE KU LUE YA**

Apocalypse 20:1-3

N sei gwal kugwie ku dane kune sei ka dane age ka ca kese ha. Kerle te bbogel ku ddugele kerec ku ti kang ddi deng ne ka kebi ddangwa, cangele ku gwame pîa ka kebi ya ddang. Ba sei im kerà ku yile deng ne kále ku tek ku kúsi ne kukwarenge de Satan ddang, ba sari bban ma ne ddegel mille pena ya. Ba sei debi ka an bbogel ku ddugele kerec ku ti ka kang ddi bbei ne ba sei seli deng de kobi bbagi deng cei, weikere ba ne dda gwesera tu nà ka' kela kage deng karge ddi

gag ddegel mille pena deng ti ne e oge bbei, ya bbei ne ndet ka e puri bogi dane cog bbei.

Apocalypse 20:7 de 10

Kor ku ddegel mille pena e oge ddè ná, ka e pure Satan debi dane. . . pengbbei kukwarenge ku gweserge ná, ka imi debi ka an tua te 'yule saî saî te ma hel belem belem de soufre deng. Ne kor ku kerà ku ddaïe deng de ku'aneyuekere ku pie deng mà kang ddang. Ka e gelge terdege ddale de teba ddegel de ddegel gag germeleng.

KURA GE NE GESA KA KÛSIE JOGJOG KA CA 41
BANG KU GE E TABI KERTERIE

Matthieu 6:24

Kware mùè tame pena seter ku daoè ka'nanikang sue lue bege gwie ddi ba, weica yawei dam ba e ime ku pena de kùse ende, ba e lueloeca ku pena ddoṣë ba e ime ku pena ti mbedeg, ba e ddabîe ku pena keî ddang. Ke seter daoè Kuma de kà orge ka' ca kese ha tem ddi bba.

Kàlue Ka'gwie Kage 26:18

Kang deng ná ge e hangege terdege weikere ka ne 'anu deng ka kor ende geba ka an korálie ddangwa, weikere ke ne 'anu ka tu wéie ku Satan kwei bage deng

ka Kuma kebi ddangwa, weikere ka ne be de sende ka cang, weikere on ne dda kùseng bera mbet ka ca sîange kage ddang, weikere ka ne habe deng de kor tem de ka'kusebur ka kar sebdege ku ka se ka cang deng keî ddang.

Apocalypse 21:8

Ama kang ka' ndare, de ka'turekuma, de ka'dume de kùsege, de ka'dere kela, de ka'nue mesao, de ka'toge kula boge kela tudege, de ka'tile kula, de ka'yue kere te pie pet keî ddang ná, ka e habe kor kege ka an tua te ma hel belem belem de soufre deng ne múe te ca sue.

42 KÁ KU GELE MA ANDEL KA TU GWANENG

Jean 4:10

Jésus sei ger yebere yene: Ma me ne sen kálabe ku Kuma e lue de kela ne me ne sen deng de bang ku ma ulme kà yene: Beng ká n sa ná, men de came e sùe tame uli ká ku sùe, yaná bang pía e beme ká ku gele ku ma tur gemes gemes ddang.

Apocalypse 22:1-3

Kugwie ku dane deng sei geleng ká kuríe ku gele ku ma sei ka tu kaale kumla ku Kuma kwei de Damge kware deng kwei keî ddang. Kái ná loe álie yeng yeng ma ne kuderam ya ma andel tame tame. Ka an nà ddar, da ku gele ka kob konge ker k'wa

de ker ha ya tem ddang; da deng ná yaii gware kargi sue ma yai kedere kedere ddang. Da deng semai pía di weica pule de tu nà ka' kela kage ddang. Kob wá-le pena pía ka an nà deng ddi; kaale kumla ku Kuma kwei de ku Damge kware deng kwei ngat ne ka kang ddangwa, kare kai ka' mùe tame pía ka e ire de gwie kege ku lue bi ddang.

Jean 7:37

Kedere ti ma le ku oge ne teba te tunge te kedere deng, ne Jé-sus sei ir dane ka andege cam de temi dane pelele yene: Ma keme kwen kwen ne cemká ne lei ná, kura dda ba geba ka kúseng sà.

KÁ KU GELE DENG NÁ, SÈ GE BASE GA. 43
BERA KÚSIE WEI PEDEMI

Matthieu 6:33

Pedemange duena te Kuma tei ddangwa, de kà ka' Kuma ge-se wei ke ne la deng tame bba bbei ne kà kaa deng pet ba e bo-ge bege ka ca bbei.

Deutéronome 4:29

Ma ge ne. . .pedem Kumùekerteri Kuma kweie, ge e habi ei, ma ge ne pedemi de monge-lie pet ddangwa, de gele kweie pet kei ddang.

Proverbes 8:17

Kang ka' leloecang ná n ma leloecadege ddangwa, kang ka' ma pedemeng ná, e habeng ei.

On pía yebege yene: Ulange kà, yaná ka e bege, pedemange kà ná, ke e habe ddang, nainge kob 'ya ná, ka e hange bege kei ddang. — Luc 11:9

Osée 10:12b

Magerenge mongeldege ma ya-ge te herua te ka magerde ya, weica teba te pedeme Kumùekerteri 'an ddè, gag ba e gebe ddue kàlue ka' di ka ca naje onge kor njebed njebed kei ddang.

Esaïe 55:6

Pedemange Kumùekerteri kor ku ba ka kang, taginge kúsi kor ku ba mera dege.

44 KUMA HAB TE ONGE KWEDERE KU HERUA

Apocalypse 21:9b-11a de 24a

. . . Geba, n e gelie te onge kwedere te herua ne Damge kware tamí. Tène ku Kusebur eîeng kùseng teb teb ba sei eieng er deng ka ca ase ku gwame ku hene lengar gelang deng de Jérusalem ne nà te ka sere de terde tár deng te ma sei ka dane ka Kuma kúsi ma seber dage. Kúsepare kore se ma ne ku Kuma kwei ya. . . Tu nà ka' kela kage ka ca kese ha e nine ka an korálie kore.

Apocalypse 19:6b-9

. . . Allélulia, Kunang Kuma hà ku dule ka ca kor pet ma dè ka ca kor. Dda 'ka aberenge, dda

'ka lunge kúsemia debenge deng de kúsepare ka cei, weica marriage ku Damge kware deng kwei teba tei 'an ddè, tamí pia mager kúsere weica marriage deng ddè ddang. Ka sei ei bere kob wei te ne bage deng de bedege te bur ddendeng, bedege deng ne bedege te álie caderi, ne te anjele jel jel ya kei ddang. Bedege te bur dden- deng deng gese ka ca kàlue ka' di ka ca naje ka' ka'kusebur kage deng. Kugwie ku dane deng sei yebeng yene: Kejera kere ta ka an maktub: Kang ka' ka e tógege ka kedere marriage ku Damge kware deng kwei ná, kú- sege e miage ei!

SÈ TE ONGE KWEDERE KU HERUA TE TEN 45
NE KURA BE KUMA GA

Teng te e bue ka ti

...keng ka' má, ama ke ger
mà de terdege bbei ná, agenge
kúsege nem benge Kuma. . .

— Romekang 6:13b

Te lueloeca ku onge tamé te
herua deng

Kang pet ka' ma lueloeca Ku-
nangda Jésus Christ de lueloeca
ku sende ná, kura dda labe gia
dege jemar. — Ephèsekang 6:24

Te bei di tem sad

Weica 'ka deng ne ne kúsi wa-
gi. — Ephèsekang 5:30

. . .weikere ke ne ang deng de

Kuma kùsi ddang.

— 2 Pierre 1:4b

Teng ne te lueloeca ku Kuma
kwei wenere kùsere teb teb

Bang ku ne am ka ca kere
tei ná, lueloeca ku Kuma kwei
ná ti 'an deng dur njeret. . .

— 1 Jean 2:5a

Teng ne te kùsere ende ddi

Weica bang ná, keng ka' n le-
loecadege ná, ma ku ke ne ma
mer kà kaa ya ná, debange ternue
ka ca kúsege weikere ba ne habge
deng ka an jalebbeleng, base kà
ku ddê ddangwa, base kà ku cebe
hû keî ddang. — 2 Pierre 3:14

46 KUMLA E WUJE KANG KA' JEBI BBAL DENG
PET KA CA KESE HA

Apocalypse 17:14a

Ka e warîe duje de Damge Kware, ama Damge Kware e bie wéie ka cadege, weica bang ne ne Kunang ka ca ka'nang ddangwa, de Kumla ka ca kermelle keî ddang.

Zacharie 14:12

Ya wa wuje ku gwame ku Kumùekerteri e tòge deng de kela pet ka' warî duje de Jérusalem: sîkusege e useng boge mbedeg njar ku ka ir de gwan-dege bbei, pengbbei terdege pîa e tise boge mbedeg ka nandere ddangwa, kelandeg pîa e useng

boge mbedeg ka kobdege keî ddang.

2 Thessaloniekang 2:8

Ka teba teng deng ná, kujebe Kuma bbal deng e 'ane kumà ju, ama Kunang Jésus e wuji de baîe kwei ku kobi deng ddangwa, kúsepare ku Kunang kwei ka teba te gebe tei deng e dderui dage ddang.

1 Corinthekang 15:24

Kor ku ba e wuje ka'dùe ca kor ddangwa, de kob ku oge ku kwen kwen ddangwa, de kang ka' wéie pet keî ddang ná, ba e oge duena deng boge ka Baa Kuma deng kebi bba.

KUMLA E DÙÈ NÀ DE TE ONGE KWEDERE 47
KU HERUA DENG KA CA KESE HA DDEGEL
DEGE KES KES GWARE

Apocalypse 11:15b

. . .duena te ca kese ha hebel
ne duena te Kunangda de Christ
kwei deng tege ddangwa, ba e
dùè ka ca kor ddegel de ddegel
gag germeleng keî ddang.

Apocalypse 20:4b

. . .pengbbei n sei gwal kang
ka' ka waluge cadege pur bbad
bbad weica tu naje ku Jésus kwei
ku ka ye ddangwa, weica kere
te Kuma tei keî ddang gele ke-
ge. Ne kang ka' keî ku ime ke-
rà ku ddaïe deng de kula kwei

ka kusedege, kà kwei pía ka eî
ka kob tamdege ddoşè ka kebde-
ge ddi keî ddang. Kang deng sei
gele pederag dè deng de kor
tem de Christ bban ma ne ddegel
mille pena ya.

Apocalypse 20:6

Kang ka' kusebur ka' e 'ane
ka kamá ku ca tame ná, kúsege
e miage ei! Múe te ca sue de wéie
ka cadege ddi bba, ama ka e he-
bele ne ka'walue kà kubera be
Kuma de Christ, ka e dùè di nà
tem bbane ddegel mille pena.

**48 TE ONGE KWEDERE KU HERUA E MÙÈ DE KU
ONGE TAME TE HERUA DENG GAG GAG GERMELENG**

Ai Kuma kong, geng ku ne kumla kong ná n e ajie, n e sie kúsie ka kela tamdege weinde weinde gag germeleng kei ddang. — Psaume 145:1

1 Thessaloniekang 4:16c, 17

. . .pengbbei kang ka' má ka tu Christ ná, ka e 'anue tame bbei, ne 'ka deng ka' gele ka' de terda ná, 'ka e sunge dege tem ka an mulali ka pele dane wei calenge Kunang teri; makarya ná, 'ka e mùngge de Kunang jemar kerterda.

Apocalypse 21:3b, 4

'Ya te mùè te Kuma tei gi de kela jogjog! Ba e mùè ka ande-

ge ddangwa, kang pia e hebele ne kela kai ddangwa, Kuma de cei e mùè ka andege kei ddang. Ba e seme bege terdege kare pet ddangwa, temar pia e ddi ka andege ddangwa, tertia ku temar kore e ddi ddangwa, ka e ele temar ddi, kusesue ku temar kore e ddi kei ddang weica ka' ca tame deng pet ken ddè.

Apocalypse 22:5

Ddale pia ddi ka kang, lalampe te jebe ddoŕe teba pia ka kang ddi, weica Kunang Kuma ngat ne ne koralie kege, ka e dùè di na ddegel de ddegel gag germeleng ddang.

CHRIST YENE:

“Keme ku ne ei banga ná, n e ddui ba e mùè deng tem ka ca
kaale kumla kong, ma ku on ne ei banga mà deng de Baang tem
ka ca kaale kwei ya keî ddang.” — Apocalypse 3:21

Ka tu Christ ná Kuma magereng ddeng n
mà de kela kai ka' gemeng!
Kà ku kura dul ne téng, bang ya bbei
ne n e ere tame wei oge de banga!

Kubura gai ka ca lueloeca kwei ku gwame,
má deng de kasege ka ca datangele,
kaale kumla kwei de da ku dùena tei ku kura dul deng,
ba dde ei se wei bureng, on ku ne kuluesîa. — I. N. McHose

Caange Kunang, ba ne kukusebur de kukusekura;
Caange Kunang, on ku ne kese kuberai deng ná ba leloecang;
Caange Kunang, ne meme pîa n e lue bi gwie!
Caange Kunang! Caange Kunang! CAANGE KUNANG!
— Watson Goodman

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, write in English to:

World Missionary Press, Inc.
P.O. Box 120
New Paris, Indiana 46553-0120 USA